

9. Клім С. І. Міжнародно-правові стандарти здійснення процесуальних прав дитини. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2014, №8. С. 279-281.

9. Мамульчик А. М. Принцип найкращого забезпечення прав дитини як основний принцип адміністративно-правового забезпечення статусу дитини, розлученої з сім'єю. Юридична наука

№2(104)/2020. С. 248-257.

10. Петрович Ж. В. Найкращі інтереси дитини: сутність і шляхи забезпечення. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. 2014. № 3. С. 70-74.

ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Одуха Михайло Васильович,

аспірант Науково-дослідного інституту
публічного права

У сфері публічних закупівель у різних країнах дійсно застосовуються такі принципи, як прозорість, доброчесність і безпристрасність. Ці принципи спрямовані на забезпечення чесного й ефективного використання публічних коштів, стимулювання інновацій та науково-технічного прогресу, а також на підвищення довіри між державою і суспільством та зниження корупційних ризиків. Так, принцип прозорості передбачає доступність інформації про закупівельні процедури для всіх зацікавлених сторін. Це означає, що інформація про тендерні умови, умови участі, критерії оцінювання пропозицій і рішення має бути відкритою й доступною для публічного перегляду. Принцип доброчесності передбачає, що всі учасники закупівельних процедур мають діяти чесно і дотримуватися етичних норм у своїй діяльності. Це включає в себе запобігання конфлікту інтересів, відкритість доходів і майнового стану учасників, а також відсутність корупційних схем і підкупів. Принцип безпристрасності гарантує, що всі учасники закупівельних процедур мають однакові умови для участі, і їх пропозиції оцінюються об'єктивно згідно з чітко визначеними критеріями. Реалізація цих принципів сприятиме підвищенню ефективності закупівельних процедур, заощадженню бюджетних коштів і зниженню ризиків корупції [1].

Згідно із Законом України «Про публічні закупівлі» визначено принципи, за якими мають здійснюватися публічні закупівлі. Ці принципи включають добросовісну конкуренцію серед учасників, що сприяє рівному доступу до участі в процедурах закупівель та запобігання конфліктам інтересів. Також важливі максимальна економія, ефективність і пропорційність, які забезпечують оптимальне використання бюджетних коштів на придбання якісних товарів і послуг за раціональною ціною. Додатково встановлено принцип відкритості та прозорості на всіх етапах закупівель, що передбачає публічне оприлюднення інформації про процедури для забезпечення громадського контролю. Недискримінація учасників є обов'язковою, що означає заборону будь-яких форм дискримінації на основі національності, місця резиденції чи інших характеристик. Для забезпечення об'єктивного визначення переможця процедури закупівлі важливо проводити процедури відповідно до законодавства, уникати впливу і упереджень. Також встановлено механізми запобігання корупційним діям і зловживанням, які спрямовані на мінімізацію ризиків недобросовісної практики. Недотримання зазначених принципів може призвести до серйозних наслідків для замовників, включаючи правову відповідальність та санкції за порушення законодавства [2].

На думку Т. Карабін, принципи публічних закупівель в Україні є основою для правильного розуміння норм і використання судами при ухваленні рішень. Для

забезпечення прозорості та відкритості важливим є законодавче визначення аномально низьких цін тендерних пропозицій. Вартість життєвого циклу товарів, робіт чи послуг є додатковим критерієм оцінювання, що сприяє виробництву конкурентного середовища. Важливою є ідея забезпечення об'єктивності та неупередженості при визначенні переможця закупівлі, що забезпечується ретельним розглядом пропозицій учасників згідно з вимогами законодавства. Закупівельні процедури підпадають під загальний принцип пропорційності, який вимагає, щоб обмеження прав були істотними та обґрунтованими. Крім того принципи відкритості та недискримінації гарантують рівні умови для всіх учасників процедур, включаючи безоплатний доступ до інформації через систему «Prozorro» [3].

Принципи публічних закупівель становлять основу для забезпечення чесності, прозорості та ефективності у цій сфері. Один із цих принципів – добросовісна конкуренція серед учасників – відображає не лише принципи добропорядності, розумності та справедливості, але й забезпечує рівні умови для всіх учасників. Антимонопольний комітет України відіграє ключову роль у захисті конкуренції в цій галузі, маючи спеціальний статус і повноваження розглядати порушення законодавства. Ще один важливий принцип – відкритість і прозорість на всіх етапах закупівель – забезпечується оприлюдненням інформації на вебпорталі Уповноваженого органу. Це робить процедури доступними для громадського контролю й забезпечує безоплатний доступ до важливих документів для всіх зацікавлених сторін. Принцип недискримінації учасників, закріплений у законодавстві, гарантує, що всі учасники незалежно від їхньої національності або організаційно-правової форми мають однаковий доступ до процедур закупівель та рівні умови для участі. Об'єктивне визначення переможця та запобігання корупційним діям і зловживанням є також невід'ємною частиною правового регулювання публічних закупівель, що спрямоване на забезпечення прозорості, підзвітності й довіри до процесу закупівель [4].

Звертаючись до зарубіжного досвіду слід зазначити, що принципи публічних закупівель у світовій практиці базуються на декількох ключових аспектах. Насамперед вони спрямовані на забезпечення ефективного використання бюджетних коштів та формування конкурентного ринку. Важливим є також забезпечення справедливості й неупередженості при укладанні контрактів. Прозорість процесу закупівель, включаючи публічні торги та доступність інформації, визначається як ключовий аспект. Ефективність системи закупівель забезпечується мінімізацією бюрократичних процедур та оптимальним використанням ресурсів. Недискримінаційний підхід передбачає рівні умови для всіх учасників незалежно від їхнього статусу чи місця резиденції [5].

Отже, принципи публічного адміністрування у сфері публічних закупівель – це ключові засади, що забезпечують ефективне, прозоре та чесне використання бюджетних коштів. Принципи прозорості, доброчесності, безпристрасності та недискримінації спрямовані на зниження корупційних ризиків, стимулювання конкуренції та забезпечення довіри між державою і суспільством. Вони забезпечують рівні умови для всіх учасників закупівельних процедур, відкритість інформації, а також об'єктивність та справедливість у визначенні переможців. Реалізація цих принципів сприяє підвищенню ефективності закупівель та раціональному використанню публічних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Здирко Н. Г. Принципи здійснення публічних закупівель в Україні. Наукові записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. С. 231-237.
2. Про публічні закупівлі. Закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 9. Ст. 89
3. Карабін Т. О. Принципи здійснення публічних закупівель. закарпатські правові

читання. 2020. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%B7%D0%B8.pdf>

4. Принципи здійснення публічних закупівель. Хмельницький окружний адміністративний суд. 2020. URL: <https://adm.km.court.gov.ua/sud2270/pres-centr/nov/872810/>

5. Принципи публічних закупівель. Bilans. 2020. URL: <http://bilans.com.ua/stati/gosudarstvennye-zakupki-v-ukraine/108-publichni-zakupivli-bazovi-printsipi>